

ŤAŽKÉ NEBYŤ MORALIZÁTOROM, TAK SA TOMU RADŠEJ NEVYHNEM

ROMAN POLÁK

Zajtra. A zajtra, a zas ďalšie zajtra.
Takto sa kamsi plahočí deň za dňom,
až po posledný riadok histórie.
A včerajšky len posvietia – nám, bláznom –
na ceste do tmy hrobu. Zhasni, knôť!
Život je iba tieňohra. Zlý herec,
ktorý sa chvíľu motá po scéne
a zmizne. Je to príbeh v podaní
idiota a zabľabotanie,
nedávajúce zmysel.

William Shakespeare: Macbeth (preložil L. Feldek)

Tento nádherne nihilistický monológ má v sebe až krásne temný pôvab. Naozaj život nemá zmysel? Vytrhnutý z kontextu hry môže pôsobiť ako list na rozlúčku samovrahov. Ale kontext je „trošičku“ iný. Macbeth uveril veštbe, zavraždil legitímneho kráľa a žne to, čo zasial. Svet moci, po ktorom túžil, svet moci, ku ktorému sa dopracoval vraždami, sa mu rúca. Sledujeme jeho agóniu konca. Je to ťažké nebyť moralizátorom, tak sa tomu radšej nevyhnem. Nejde o to, či sa k moci dopracujeme vraždami, podvodmi, manipuláciou, ak moc slúži iba moci, tak je odsúdená na zánik, na deštrukciu moci a úpadok. Dnes nežijeme v dobách politických vrážd, aspoň v našom regióne, ale napriek tomu mechanizmus moci funguje ako za Shakespeara. Zlo plodí zlo a zo zla nemôže vzniknúť nič dobré. Nemám na mysli iba politickú moc, ale akúkoľvek moc, ktorá slúži na ničenie svojich protivníkov, svojich partnerov, svojich blízkych. Ak za manipuláciou nie je zmysluplný humanistický cieľ, tak potom sa náš život stáva iba zabľabotáním idiota. Koľko bľabotania počujeme dnes okolo seba. Koľko prázdnych slov, ktoré slúžia iba na upevnenie veľkej či maličkej moci nad inými ľuďmi. Shakespeare ako najsúčasnejší politológ nás varuje pred nezmyselnosťou života, ktorý nemá zmysluplnú náplň. Pretože napriek Macbethovým slovám môže byť život krásny, užitočný a vzácny.